

Smlouva o sdružení

Skutečnost, že sdružení podle občanského zákoníku nemá právní subjektivitu neznamená, že by nebylo možné nabývání majetku účastníky tohoto sdružení do podílového spoluvlastnictví. Případné právní úkony, které by pak byly činěny jménem sdružení, ač by tak vzhledem k neexistenci jeho právní subjektivity nebylo možné, je třeba hodnotit podle jejich skutečného obsahu a vůle těch, které je učinili.

Skutečnost, že sdružení podle občanského zákoníku nemá právní subjektivitu neznamená, že by nebylo možné nabývání majetku účastníky tohoto sdružení do podílového spoluvlastnictví. Případné právní úkony, které by pak byly činěny jménem sdružení, ač by tak vzhledem k neexistenci jeho právní subjektivity nebylo možné, je třeba hodnotit podle jejich skutečného obsahu a vůle těch, které je učinili.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Odo 614/2002, ze dne 30.4.2003)

Nejvyšší soud české republiky rozhodl v právní věci žalobkyně a) M., a.s., zastoupené JUDr. I. S., advokátkou a žalobce b) O. M. proti žalovaným 1) B.v.o.s., 2) I. E., 3) N., s.r.o., vedlejšímu účastníku vystupujícímu na straně žalované 3) N. a.s., 4) T. d., 5) R. L., 6) P. M., o vyklizení nebytových prostor, vedené u Okresního soudu ve Frýdku-Místku pod sp. zn. 15 C 1/99, o dovolání žalobkyně a) proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. března 2002, č.j. 15 Co 640/2000-166, tak, že dovolání proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. března 2002, č.j. 15 Co 640 /2000-166, v části, výroku I. písmeno a), jímž byl potvrzen rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 7. dubna 2000, č.j. 15 C 1/99-67, ve výroku II. ve vztahu mezi žalobcem b) a žalovanými 3,4,5 a 6, ve výroku V. a ve výroku VI., odmítl. Ve zbývajícím rozsahu Nejvyšší soud České republiky rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. března 2002, č.j. 15 Co 640 /2000-166, zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Shora uvedeným rozsudkem odvolací soud jednak potvrdil ve výroku II. ve vztahu mezi žalobcem b) a žalovanými 3,4,5,6 ohledně nákladů řízení, ve výroku V., kterým byla zamítnuta žaloba žalobkyně a) vůči žalovanému 6 a ve výroku VI. ohledně náhrady nákladů řízení ve vztahu k žalobkyni a) a žalovanému 6 a jednak změnil rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 7. dubna 2000, č.j. 15 C 1/99-67, kterým tento soud uložil žalovaným 1,2,3,4,5, povinnost vyklidit a do tří dnů od právní moci rozsudku předat žalobkyni a) nebytové prostory v objektu Krym, č.p. 399, na ulici 8. pěšího pluku, ve Frýdku -Místku, na pozemku p.č. 1783/1 - zastavěná plocha, zapsaném v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu ve Frýdku-Místku na LV 3266 pro k.ú. Místek, a to žalovaný 1 nebytové prostory o ploše 545 m² v bloku C, 2. poschodí, žalovaný 2 nebytové prostory o ploše 968,70 m² v bloku D, 1. poschodí, žalovaný 3 nebytové prostory o ploše 64,50 m² v bloku C, 1. poschodí, žalovaný 4 nebytové prostory o ploše 124,5 m² v bloku C, 1. poschodí, žalovaný 5 nebytové prostory o ploše 140,30 m² v bloku C, 1. poschodí, jak jsou popsány v příloze žalobkyně a), č. 1.A,B,C,D, která je součástí tohoto rozsudku, tak, že žalobu zamítl.

V odůvodnění rozsudku odvolací soud uvedl, že vlastníkem nemovitosti, restaurace „K.“, nacházející se ve Frýdku-Místku na ulici 8. pěšího pluku, č.p. 399 a stojící na pozemku, parcela číslo 1783/1, v katastrálním území Místek, se stal Tomáš Václavík, který ji vydražil ve veřejné dražbě dne 27.8.1993, což potvrdila Okresní komise pro privatizaci ve Frýdku-Místku svým potvrzením ze dne 30.8.1993. Ohledně případné změny vlastnického práva k vydražené nemovitosti uzavřel, že ani z notářského zápisu sp. zn. NZ 161/96 ze dne 30.8.1996 ve znění jeho pokračování sp. zn. NZ 167/96 ze dne 4.9.1996, nelze dovodit založení nových či změnu stávajících vlastnických vztahů k vydražené nemovitosti T. V., který tak zůstal jejím výlučným vlastníkem. Změnu v osobě vlastníka nemohla přivodit ani uzavřená smlouva o prodeji části podniku ze dne 4.7.1997 uzavřená mezi všemi členy sdružení „R.“, O. M., J. P. a T. V., jako prodávajícími a žalobkyní a) jako kupující. Každý člen sdružení vlastnil svůj podnik. Podnik pak ve smyslu § 5 obchodního zákoníku (dále též jen obch. zák.) jako věc hromadná zahrnuje vše, co v konkrétním případě a v souladu s vůlí podnikatele náleží do organizmu jím vytvořeného za účelem podnikání. Proto společná činnost všech účastníků sdružení v rámci tohoto sdružení nemohla vyústit ve vytvoření podniku jako věci hromadné. Smlouvou o prodeji části podniku ze dne 4.7.1997 pak účastníci sdružení převáděli na žalobkyni a) neexistující věc, a proto ji odvolací soud ve smyslu § 39 občanského zákoníku (dále též jen „obč. zák.“) vyhodnotil jako absolutně neplatnou a následně uzavřel, že na žalobkyni a) nepřešlo vlastnické právo k předmětné nemovitosti v níž se nachází pronajaté nebytové prostory, a tedy ani právo domáhat se jejich vyklizení. Vlastníkem nemovitosti zůstal původní vydražitel T. V.

Proti rozsudku odvolacího soudu, všem jeho výrokům včetně výroků ohledně náhrady nákladů řízení, podala žalobkyně a) dovolání. Přípustnost dovolání opírá o ustanovení § 238 odst. 1 písmeno a) občanského soudního řádu (dále též jen „o.s.ř.“). Má za to, že o měnící rozsudek soudu prvního stupně rozsudkem odvolacího soudu jde i v části potvrzujícího výroku I. v části, jíž byl potvrzen výrok V. rozsudku soudu prvního stupně, jímž byla zamítnuta žaloba vůči žalovanému 6, neboť z odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu vyplývá, že okolnosti významné pro rozhodnutí věci byly oběma soudy posouzeny zcela rozdílně. Jde-li o dovolací důvody, pak odkazujíc na § 241 odst. 3 písmeno c),d), o.s.ř., tvrdí, že rozhodnutí odvolacího soudu vychází ze skutkových zjištění, která nemají v podstatné části oporu v provedeném dokazování a že odvolací soud věc nesprávně právně posoudil. Namítá, že rozhodoval věcně nepřislušný soud, neboť se jedná o spor mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti, v čemž spatřuje tzv. jinou vadu řízení.

Dovolatelka odvolacímu soudu vytyká, že v rámci hodnocení důkazů pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány. Z dokazování jasně vyplynulo, že tři podnikatelské subjekty, na základě smlouvy o sdružení ze dne 20.8.1993, sdružily finanční prostředky za účelem provozování společné podnikatelské činnosti. Mezi účastníky sdružení byla uzavřena dohoda, že jeden z nich, T. V., vydraží předmětné nemovitosti ve prospěch sdružení. Všichni tři účastníci sdružení se pak měli stát jejich podílovými spoluvlastníky, přičemž velikost spoluvlastnických podílů měla korespondovat s ujednáním ve smlouvě o sdružení. V roce 1996 však účastníci sdružení zjistili, že zápis v katastru nemovitostí neodpovídá jejich dohodě a jako jediný vlastník je zapsán T. V. Jeho svědeckou výpovědí bylo v řízení prokázáno, že zápis v katastru nemovitostí nebyl projevem jeho svobodné a vážné vůle, což ostatně vyplývá i z notářského zápisu ze dne 30.8.1996, resp. jeho pokračování ze dne 4.9.1996. Návrh na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí tak byl neplatným právním úkonem ve smyslu § 49a obč. zák., neboť se jednalo o omyl ve vůli, tedy vnitřní omyl. V důsledku toho došlo ke vzniku zastřeného právního úkonu ve smyslu § 41a obč. zák.

Dovolatelka dále namítá, že protokol o průběhu veřejné dražby a na něj navazující vklad do katastru nemovitostí neměl veškeré zákonné náležitosti právního úkonu, neboť T. V. měl podle dohody

vydražit předmětnou nemovitost do podílového spoluvlastnictví účastníků sdružení, což odpovídá § 834 obč. zák. Vzhledem k tomu, že mělo dojít k založení podílového spoluvlastnictví, provedli účastníci sdružení následně konverzi právního úkonu ve formě osvědčujícího notářského zápisu a na jeho základě docílili správného zápisu v katastru nemovitostí, který založil jejich podílové spoluvlastnictví. Odvolací soud tak měl učinit na základě dokazování zcela jiný závěr než učinil, a to že neplatným byl pouze vklad vlastnického práva pro T. V.

Dovolatelka konečně namítá nesprávné hodnocení smlouvy ze dne 4.7.1997, neboť odvolací soud ji neposoudil podle jejího obsahu ve smyslu § 35 odst. 2 obč. zák. Je sice pravdou, že právní úkon, kterým dovolatelka kupovala nákupní středisko „K.“, je označen jako smlouva o prodeji části podniku, ovšem z jejího obsahu je zřejmé, že se jedná o klasickou kupní smlouvu. Vůle prodávajících a dovolatelky, jako kupující, byla zřetelná – koupit předmětnou nemovitost. Ostatně takto smlouvu vyhodnotil také katastrální úřad, který smlouvu ze dne 4.7.1997 právně kvalifikoval jako kupní a evidoval ji nadále jako nabývací titul pro nabytí vlastnického práva. Dovolatelka má za to, že řádně nabyla vlastnické právo k nemovitostem, jejichž vyklizení se domáhá. Nikdo jej nezpochybil, pouze odvolací soud. V katastru nemovitostí je dovolatelka stále jako vlastník zapsána.

Žalovaná 1 ve svém vyjádření k dovolání uvádí, že odvolací soud správně a úplně zjistil skutkový stav a vyvodil z něj příslušné právní závěry, a proto se s odůvodněním jeho rozhodnutí plně ztotožňuje.

Podle bodu 17. , hlavy I. části dvanácté, zákona č. [30/2000](#) Sb. , který se mění a doplňuje zákon.č. [99/1963](#) Sb. občanský soudní řád (dále též jen „o.s.ř.“) ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů, se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (podle o.s.ř. ve znění účinném před 1.1.2001). O takový případ jde i v souzené věci, neboť odvolací soud rozhodoval o odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně vydaného před 1.1.2001 a postupoval tak podle dosavadních předpisů.

Podle § 236 odst. 1 o.s.ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Přípustnost dovolání proti rozsudku obecně upravují § 237, § 238 a § 239 o.s.ř.

Proti výroku I., písmeno a) rozsudku odvolacího soudu, kterým byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve výroku V., není dovolání podle § 238 odst. 1 písmeno a) o.s.ř. přípustné, neboť nejde o rozhodnutí měnící, nýbrž potvrzující. Nejedná se dále o případ podřaditelný pod § 238 odst. 1 písmeno b) o.s.ř., neboť v této části potvrzený rozsudek soudu prvního stupně je prvním rozsudkem tohoto soudu ve věci.

Podle § 239 odst. 1 o.s.ř. je dovolání přípustné proti rozsudku nebo usnesení odvolacího soudu ve věci samé, jímž bylo rozhodnutí soudu prvního stupně potvrzeno, jestliže odvolací soud ve výroku rozhodnutí vyslovil, že dovolání je přípustné, protože jde o rozhodnutí po právní stránce zásadního významu. Přípustnost dovolání může odvolací soud vyslovit i bez návrhu. V tomto případě však odvolací soud přípustnost dovolání ve vztahu k uvedenému výroku I. písmeno a) svého rozsudku, v

části, v níž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve výroku V., nevyslovil. Přípustnost dovolání tak nelze opřít o § 239 odst. 1 o.s.ř.

Podle § 239 odst. 2 o.s.ř. nevyhoví-li odvolací soud návrhu účastníka na vyslovení přípustnosti dovolání, který byl učiněn nejpozději před vyhlášením potvrzujícího rozsudku nebo před vyhlášením (vydáním) usnesení, kterým bylo rozhodnutí ve věci samé, je dovolání podané tímto účastníkem přípustné, jestliže odvolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam. Žalobkyně však návrh, který je podmínkou pro uplatnění přípustnosti podle § 239 odst. 2 o.s.ř., ve vztahu k výroku I. písmeno a) rozsudku odvolacího soudu, v části, v níž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve výroku V., nepodala.

Zbývá tedy posoudit podmínky přípustnosti určené v ustanovení § 237 o.s.ř., tedy zda v řízení nedošlo k vadám, jež jsou v tomto ustanovení uvedeny. Vady řízení ve smyslu § 237 o.s.ř., k nimž je povinen odvolací soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 242 odst.3 o.s.ř.), a jejichž existence činí zmatečným (s výjimkami zakotvenými v § 237 odst. 2 o.s.ř.) každé rozhodnutí odvolacího soudu, dovoláním namítány nejsou a z obsahu spisu rovněž nevyplývají.

Dovolání směřující do výroků rozsudku odvolacího soudu o náhradě nákladů řízení jak před soudem prvního stupně, tak před soudem odvolacím (mající s ohledem na § 167 odst. 1 o.s.ř. povahu usnesení) rovněž přípustné není. Nelze je totiž podřadit žádnému z usnesení, proti nimž zákon připouští dovolání v § 238a o.s.ř. a podmínky stanovené v § 239 o.s.ř. daná věc rovněž nesplňuje, neboť usnesení o nákladech řízení není usnesením o věci samé. Přípustnost pro vady uvedené v § 237 odst. 1 o.s.ř. Nejvyšší soud již dříve vyloučil.

Výše učiněné závěry ohledně podaného dovolání proti výroku I. písmeno a) rozsudku odvolacího soudu s sebou nesou jeho konečné posouzení jako nepřípustného. Nejvyšší soud je proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.), podle § 243b odst. 4 a § 218 odst. 1 písmeno c) o.s.ř. odmítl.

Dovolání proti výroku I. písmeno b) rozsudku odvolacího soudu je přípustné podle § 238 odst. 1 písmeno a) o.s.ř., neboť tímto výrokiem odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně a je i důvodné.

Z ustanovení § 242 o. s. ř. vyplývá, že právní úprava institutu dovolání obecně vychází ze zásady vázanosti odvolacího soudu rozsahem odvolacího návrhu. Dovolací soud je přitom vázán nejen rozsahem odvolacího návrhu, ale i uplatněným odvolacím důvodem. Dovolatelka uplatňuje ve svém dovolání odvolací důvody ve smyslu ustanovení § 241 odst. 3 písm. c) a d) o. s. ř. V prvním případě tedy odvolacímu soudu vytýká, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování, zatímco ve druhém případě má zato, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Odvolací soud právě z hlediska skutkového ohledně zásadní otázky nabytí vlastnictví nemovitosti č.p. 399 - občanská vybavenost, zapsané na LV 2661 u Katastrálního úřadu ve Frýdku-Místku, pro obec Frýdek-Místek a následné dispozice s ní uzavřel, že i po sepsání notářského zápisu sp. zn. N 161/96

ve znění jeho doplnění sp. zn. 167/96 zůstal výlučným vlastníkem této vydražené nemovitosti Tomáš Václavík. Toto skutkové zjištění nemá oporu v provedeném dokazování, neboť zcela pomíjí samotnou existenci, jakož i účel sdružení založeného smlouvou o sdružení ze dne 20.8.1993, jehož byl T. V. účastníkem a v návaznosti na ně i obsah zmíněného notářského zápisu sp. zn. N 161/96 ve znění jeho doplnění sp. zn. N 167/96. Ve světle učiněného závěru ohledně skutkových zjištění odvolacím soudem, lze přisvědčit námitce dovolatelky, že odvolací soud vůbec nezjišťoval vůli účastníků sdružení, jejich záměry a logicky pak na takto vadně zjištěný skutkový stav neaplikoval § 834 obč. zák. Vůle účastníků sdružení založeného několik dní před vydražením předmětné nemovitosti, jeho účel, činnost, obsah smlouvy o sdružení včetně jejich změn a doplnění, výkon podnikání jednotlivých účastníků sdružení, jakož i navazující právní úkony (notářský zápis) činěné ve vztahu k předmětné nemovitosti z hlediska dispozice s jejím vlastnictvím, jsou zcela zásadní skutková zjištění, významná pro posouzení věci z hlediska hmotného práva. Odvolací soud je však takovými neučinil.

Rovněž právní závěr odvolacího soudu, učiněný však na základě vytýkaného nedostatečného skutkového zjištění, že změnu v osobě vlastníka předmětné nemovitosti nemohla přivodit ani smlouva o prodeji části podniku ze dne 4.7.1997, vystavěný na výkladu § 5 obchodního zákoníku (dále též jen „obch. zák.“) v návaznosti na § 829 obč. zák., ohledně něhož odvolací soud uzavřel, že sdružení v rámci své činnosti nemůže vést k vytvoření podniku a ani jej nemůže vlastnit, je mylný. Není pochyb o tom, že sdružení nemá právní subjektivitu. Tato skutečnost však sama o sobě nevylučuje nabývání majetku účastníky sdružení do podílového spoluvlastnictví. To ostatně předpokládá § 834 obč. zák., který říká, že majetek získaný při výkonu společné činnosti se stává spoluvlastnictvím všech účastníků. Odvolací soud dále pochybil také v tom, že uzavřenou smlouvu o prodeji části podniku hodnotil výhradně podle jejího názvu, nikoliv podle jejího obsahu, jakož i vůle těch, co ji uzavřeli, tak, jak to předpokládá § 35 odst. 2 obč. zák.

Námitku dovolatelky ohledně věcné nepřislusnosti rozhodujícího soudu shledal dovolací soud nedůvodnou. Nejedná se o spor z tzv. relativního obchodu podle § 9 odst. 3 písmeno a) o.s.ř., neboť dovolatelka nemá zapsán v obchodním rejstříku v předmětu činnosti pronájem nebytových prostor. Byť tedy je podnikatelem, stejně tak jako ostatní účastníci řízení, jedná se jen o spor související s jejich podnikatelskou činností a není tak dána věcná příslusnost k rozhodování této věci krajskému soudu jako soudu prvního stupně, nýbrž soudu okresnímu podle § 9 odst. 1 o.s.ř.

Protože rozhodnutí odvolacího soudu ve výroku I.písmeno b), kterým byl změněn rozsudek soudu prvního stupně, není správné, Nejvyšší soud je v tomto rozsahu zrušil a vrátil věc tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 1, 2 a 5 o.s.ř.).

Další články:

- [Dovolání](#)
- [Procesní společenství účastníků](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Pracovní poměr](#)

- [Odpovědnost za škodu](#)
- [Konkurs \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Mzda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oddlužení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Vzájemné plnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)